

TERVISEAMET

Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Teie: 16.11.2018 nr 6-3/18/1607-19
Meie: 14.12.2018 nr 9.3-4/978-7

Leppneeme sadama vee erikasutusloa keskkonnamõju hindamise aruanne

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 20¹ lõike 1 ja § 15¹ lõigete 1 ja 4 alusel seisukoha avaldamiseks Leppneeme sadama vee erikasutusloa keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande.

Leppneeme sadam (89001:003:1207, 100% tootmismaa) asub Viimsi poolsaare kirderannikul Ihasalu lahe ääres Leppneeme külas. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Leppneeme sadama laiendamine ja arendamine. Leppneeme sadama laiendamise ja rekonstrueerimise eesmärk on mereturismi edendamine Viimsi vallale kuulavas sadamas ja laiemalt kogu piirkonnas. Leppneeme sadamal on kolm funktsiooni: parvlaeva-, kala- ja turismisadam. Praegu on sadamas kaikohti harrastusalustele ujuvkail 14 ja poordiga sildumisel kuni 5 (sõltuvalt aluste pikkusest). Leppneeme sadama laiendamiseks kavandatakse sinna paigaldada 61 kaikhaga ujuvkaid, ehitada uus põhjapoolne kaitsemuul ja täita perspektiivne sadamaala. Samuti planeeritakse sadamas uputada tahkeid aineid merre 40 100 m³ ja süvendada sadama akvatooriumit ligikaudu 44 400 m³. Tagasitäiteks sobimatu süvenduspinnas laaditakse pargastele ja transporditakse kaadamiseks kaadamisalale. Täiteala moodustamise eesmärk on tekitada asukoht perspektiivsele sadamahoonale ja 40 parkimiskohale.

KMH käigus töötati välja alternatiivne skeem Leppneeme sadama arendamiseks (alternatiiv 1). Selle alternatiivi korral on kaikohtade arv sama, sadam on samavõrra kaitstud ning säilinud on asukoht perspektiivsele sadamahoonale ja 40 parkimiskohale. Oluliselt on vähendatud ranna-ala täitemahtu, ürglooduse objekt Rannakivi on jäätud täitealast välja ja vähendatud on süvendusmahtu. Täiteala pindala on sel juhul 6000 m². Alternatiivide võrdlemisel selgus, et keskkonnakaitseliselt on eelistatud alternatiiv 1 ehk Leppneeme sadama laiendamine vähendatud mahus.

Amet on tutvunud esitatud materjalidega ning märgib järgmist:

Leppneeme sadama vee erikasutusloa KMH aruandes (OÜ EstKONSULT, september 2018, töö nr E1400) punktis 4.10. *Müra ehitustööde tegemise ajal* on kirjutatud: „Sadama rekonstrueerimise käigus tekib ajutiselt mürataseme tõus ehitustööde tegemise ajal. Ehitustööde mürale ei ole kehtestatus sotsiaalministri määruses nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ päevase ajavahemiku (07.00–23.00) normtasemeid, pidevale ehitustööde mürale on kehtestatud ainult öine (23.00–07.00) piirtase $L_{pAeq,T}$, mis II kategooria aladel on 45 dB ja III kategooria aladel 50 dB. Ehitustööde maksimaalne müratase öösel ei tohi ületada lubatud ekvivalenttasest enam kui 10 dB võrra... Tööde teostamisel tuleb tagada, et kehtestatud öine (21.00–07.00) piirväärtus kuni 60 dB elamute juures oleks täidetud. Impulssmüra põhjustavaid töid võib teha tööpäevadel 7.00–

21.00.“ Juhime tähelepanu, et käesolevaga reguleerib välisõhus levivat müra atmosfääriõhu kaitse seadus ja müra normtasemeid sama seaduse § 56 lg 4 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.12.2016. a määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” (edaspidi KeM määrus nr 71) lisa 1, mis jõustus 01.02.2017. Täiendavalt märgime, et vastavalt KeM määrus nr 71 lisas 1 toodule rakendatakse ehitusmüra piirväärtusena ajavahemikul 21.00-7.00 asjakohase mürakategooria tööstusmüra normtasel. Impulssmüra põhjustavat tööd, näiteks lõhkamine, rammimine jne, võib teha tööpäevadel kell **7.00-19.00**.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Heleri Soolmann
menetlusgrupi juht
Põhja regionaalosakond

Karmen Ainsalu 794 3720
karmen.ainsalu@terviseamet.ee

VEETEED AMET

Merike Pärtma
Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Teie 16.11.2018 nr 6-3/18/1607-19

Meie 07.12.2018 nr 6-3-1/2640

**Seisukoha küsimine Leppneeme sadama vee
erikasutusloa keskkonnamõju hindamise
aruande kohta**

Lugupeetud Merike Pärtma

Oleme tutvunud Teie poolt saadetud Leppneeme sadama vee erikasutusloa keskkonnamõju hindamise aruande materjalidega (OÜ EstKONSULT töö nr E1400) ning juhime tähelepanu, et selguse huvides tuleks viidata nii joonistel kui ka aruande tekstis esitatud kõrguste ja sügavuste kõrgussüsteemile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaidi Katus

hüdrolaafia ja navigatsioonimärgistuse
teenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Ott Küüsmäa
620 5682, Ott.Kyysmaa@vta.ee

Valge 4 / 11413 Tallinn / 620 5500 / eva@vta.ee / www.veeteedamet.ee
Registrikood 70002414

KESKKONNAAMET

Margus Kruusmägi
abivallavanem
Viimsi Vallavalitsus
info@viimsivv.ee

Teie 22.10.2018 nr 15-3/5746

Meie 07.01.2019 nr 6-3/18/1607-22

**Seisukoht Leppneeme sadama vee
erikasutusloa keskkonnamõju hindamise
aruande kohta**

Austatud Margus Kruusmägi

Esitasite Keskkonnaametile 22.10.2018 kirjaga nr 15-3/5746 keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju hindamissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 20¹ alusel keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande „Leppneeme sadama vee erikasutusloa KMH. Aruanne“ (Osaühing EstKONSULT töö nr E1400, versioon 14.09.2018; edaspidi aruanne) asjaomastelt asutustelt seisukohtade küsimiseks (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.10.2018 nr 6-3/18/1607-18 all).

KeHJS § 20¹ lõike 1 kohaselt küsitakse KMH aruande kohta asjaomaste asutuste seisukohta käesoleva seaduse §-s 15¹ sätestatud korras. KeHJS § 2³ kohaselt on asjaomasteks asutusteks asutused, keda kavandatava tegevuse rakendamisega eeldatavalt kaasnev mõju tõenäoliselt puudutab või kellel võib olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju vastu.

Viimsi Vallavalitsus esitas KMH aruande KeHJS § 20¹ kohaseks nõuetele vastavuse kontrollimiseks ja asjaomastelt asutustelt seisukoha küsimiseks Keskkonnaametile 22.10.2018 kirjaga nr 15-3/5746. Keskkonnaamet kontrollis KMH aruande vastavust KeHJS §-s 20 sätestatud nõuetele ning edastas 16.11.2018 kirjaga nr 6-3/18/1607-19 KMH aruande asjaomastele asutustele (Veeteede Amet, Tehnilise Järelevalve Amet, Terviseamet, Keskkonnainspeksioon, MTÜ Harjumaa Omavalitsuste Liit) seisukoha andmiseks. KeHJS § 20¹ ja § 15¹ lõigete 1 ja 4 alusel palus Keskkonnaamet esitada asjaomastel asutustel 30 päeva jooksul KMH aruande saamisest alates seisukohad KMH aruande asjakohasuse ja piisavuse kohta. Keskkonnaametile andsid tagasisidet Veeteede Amet ja Terviseamet (vastuskirjad on käesoleva kirja lisas).

Vastavalt KeHJS § 20¹ lõikele 2 ja § 15¹ lõikele 5 vaatab otsustaja 21 päeva jooksul asjaomaste asutuste seisukohtade saamisest arvates seisukohad läbi ning annab arendajale ja juhteksperdile oma seisukoha KMH aruande asjakohasuse ja piisavuse kohta, arvestades asjaomaste asutuste esitatud arvamusi.

Järgnevalt analüüsib Keskkonnaamet laekunud ettepanekuid ning kujundab seisukoha aruande asjakohasuse ja piisavuse kohta.

Veeteede Amet juhtis oma 07.12.2018 kirjas nr 6-3-1/2640 (kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 07.12.2018 nr 6-3/18/1607-20 all) tähelepanu, et selguse huvides tuleks viidata nii joonistel kui ka aruande tekstis esitatud kõrguste ja sügavuste kõrgussüsteemile. Keskkonnaamet on seisukohal, et Veeteede Ameti märkus on asjakohane ning selle alusel tuleb aruannet ja jooniseid täiendada.

Terviseamet tõi oma 14.12.2018 kirjas nr 9.3-4/978-7 (kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 17.12.2018 nr 6-3/18/1607-21 all) välja märkuse aruandes müra käsitlemise osas. Keskkonnaamet on seisukohal, et Terviseameti märkus on asjakohane ning selle alusel tuleb aruannet täiendada.

Keskkonnaamet on tutvunud KMH aruandega ning toob omalt poolt välja järgmised märkused:

1. Aruande peatükis 2.2. „Kavandatava tegevuse asukoht“ (lk 7) on välja toodud, et Leppneeme sadam asub Ihasalu lahe ääres. Samas peatükis 3. „Eeldatavalt oluliselt mõjutatava keskkonna kirjeldus“ (lk 11) on välja toodud, et Leppneeme sadam asub Jaani lahe ääres. Keskkonnaamet palub materjale korrigeerida.
2. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et Prangli hoiuala kaitse-eesmärgid on täienenud. Lisaks peatükis 3.2. „Kaitstavad alad ja üksikobjektid“ (lk 13) väljatoodule on Prangli hoiuala kaitse-eesmärkideks ka püsitaimestikuga liivarannad (1640) ja metsastunud luited (2180). Ka Prangli maastikukaitseala kaitsekord on muutunud. Praeguseks sätestab kaitsekorda Vabariigi Valitsuse 04.10.2018 määrus nr 89 „Prangli maastikukaitseala kaitse-eeskiri“. Keskkonnaamet palub esitatud info valguses aruannet täiendada.
3. Aruande peatükis 4.1. „Heljumi leviku hindamine“ on ära toodud ainult süvendamisest ja kaadamisest tekkiva heljumi levik. Käsitlemata on aga suure osa rannaala täitmisest ja tahkete ainete uputamisel merre levida võiva heljumi levik ja selle mõju. Keskkonnaamet palub aruannet täiendada.
4. Aruande peatükis 4.2.4. „Natura hindamise tulemused ja järeldus“ (lk 23) on välja toodud, et asjakohase hindamise tulemusena selgus, et Kelnase sadama arendamiseks tehtavad tööd, pinnase transportimine kaadamisalale ja süvenduspinnase kaadamine olemasolevale alale ei avalda ebasoodsat mõju Prangli loodusala seisundile. Keskkonnaamet peab oluliseks märkida, et käesolev aruanne puudutab Leppneeme sadama vee erikasutusloa temaatikat, mistõttu on vajalik, et hinnangul on arvestatud siiski Leppneeme sadamat, mitte Kelnase sadamat puuduvat tegevust. Samuti peab Natura hindamises välja tooma mõlema alternatiivi võimalikud mõjud Natura alale. Ühtlasi juhib Keskkonnaamet tähelepanu, et Natura hindamises on eraldiseisvalt vajalik välja tuua ka teiste projektide ja kavade ga esinevat võimalikku kumulatiivset mõju. Ei piisa vaid sellest, et kumulatiivset mõju on käsitletud aruande peatükis 4.16. „Kumulatiivsed mõjud“.
5. Aruande peatükis 4.5. „Mõju maakasutusele“ (lk 25) ei ole mõjusid välja toodud. Keskkonnaamet palub aruannet antud osas (sh mõlema alternatiivi osas) täiendada.
6. Aruande peatükis 4.7. „Mõju põhjaloomastikule“ (lk 27) on märgitud: „Sinisavi ei levi ilmselt sadama suudmes kaugemale, kuna settib põhja üpris kiiresti. Seevastu liivaosakesed võivad levida oluliselt kaugemale. Sadamas toimuva süvendamise käigus toimuv peenestetest heljumi paiskamine veesambasse, selle triivimine erineva valitsevate lainetuse- ja hoovuste suundades ning aeglane settimine mõjutavad eelkõige põhjaelustikku“. Keskkonnaamet juhib tähelepanu vastuolule. Väidetakse, et sinisavi settib kiiresti. Samuti on liivaosakesed pigem rasked osakesed ning settivad üsna kiiresti. Selgusetuks jääb, mis moodustab selle peene heljumi, mis kandub akvatooriumi.

Puudub põhjalikum ülevaade väljasüvendatavatest setetest (geoloogiline ülevaade). Keskkonnaamet palub aruannet täiendada.

7. Keskkonnaamet juhib tähelepanu vastuoludele aruande peatüki 4.7. „Mõju põhjaelustikule“ ja aruande lisa 3 vahel. Aruande lisa 3 „Heljumi liikumine Aksi kaadamisalal“ (OÜ Lainemudel töö nr 1808) (lk 6) on esile toodud: „Kuna avamerel ei teki lainetuse murdumisest põhjustatud rannalähedast hoovust ning tuule poolt põhjustatud hoovus mõjub veepinna lähedal (Roelvink ja Reniers, 2011), siis võib kaadatav materjal liikuda väljapoole kaadamisalast ainult tugevama tuule korral, kui see puistatakse merre kaadamisala piiridele lähemal kui 500 m“. Samas on KMH ekspert toonud välja peatükis 4.7. „Mõju põhjaelustikule“ (lk 20): „Aksi saare rannik on avaras ühenduses Soome lahe keskosa süvikutega. Tingituna piirkonna aktiivsetest hüdrodünaamilistest protsessidest on heljum kandunud ida suunas, kus asuvad Kolga lahe süvikud“.

Lisaks sellele on aruande peatükis 4.7. „Mõju põhjaelustikule“ märgitud: „Veeteede Ameti kaadamisala Aksi saarest idas on olnud aktiivses kasutusel varasemalt [6] [7] [8] ja seal on regulaarset seire käigus kogutud hulgaliselt andmeid merekeskkonna ja selle kvaliteedi kohta [9] [10] [11] [12] [13] (kõik viidatud aruanded on leitavad AS Tallinna Sadam veebilehelt <http://ts.ee/kmh>)“, kuid pole loetletud seirearuannete põhjal koostatud kokkuvõtet ega antud olemasolevale olukorrale vastavat hinnangut. Selgusetuks jääb, mille alusel on tuvastatud ja esitatud kaadamisala piirkonna põhjaloomastik, selle seisund ning välja toodud põhjaloomastiku liigiline ja biomassi dominantsus ning kas olukord võib kavandatavate kaadamiste tõttu muutuda?

8. Keskkonnaamet, tutvunud aruande peatükiga 4.8. „Mõju kalastikule“, palub KMH eksperdil see uuesti läbi vaadata ja kalastiku eksperdi poolt täiendada. Prangli saare elanikud on aastaid harrastuspüügiga tegelenud ja saaki saanud, mille kohta on nad ka hoolsalt püügiaruandeid esitanud. TEHA (Teadusliku- ja harrastuspüügi infosüsteem) andmetel on 2018. aastal toimunud püügi kohta sisestatud andmeid seisuga kuni november 2018 (kaasa arvatud). Püügi andmed erinevad oluliselt KMH aruandes esitatud andmetega nii liigiliselt kui saagikuselt. Andmed on esitatud nakkevõrguga püügi kohta ja koguseliselt kilodes - meriforell 276; lõhe 4; merisiig 403,7; lest 1378,2; kammeljas 136; tursk 120; räim 18; kilu 38; särg 2.

Lisaks harrastuspüügile tuleb aruandes analüüsida kutselise püügi andmeid väikeste püügiruutude 130 ja 134 osas, mis jäävad planeeritavate tegvuste otsesse mõjualasse (sadamad, kaadamine).

9. Keskkonnaamet palub selgitada, kust tuleb peatükis 4.10. „Müra ehitustööde tegemise ajal“ (lk 30) toodud öine müra piirväärtus kuni 60 dB elamute juures, kui varasemalt samas peatükis ja tabelis 4 on räägitud maksimaalselt lubatud piirväärtusest öösel 50 dB. Samuti palub Keskkonnaamet välja tuua, millised on mõjud müra osas sadama kasutamisel (mõlema alternatiivi puhul).
10. Aruande peatükis 6. „Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste võrdlus“ (lk 35) on välja toodud, et kui võetakse arvesse KMH aruande peatükis 5 välja pakutud leevendavaid meetmeid, siis on keskkonnakaitseliselt aktsepteeritav ka sadama laiendamine kavandatud mahus. Keskkonnaamet ei ole antud järeldusega nõus. Aruande peatükis 5. „Keskkonnameetmed“ on põhilisteks meetmeteks tööde tegemise ajalised piirangud ja kaadamise peatamine teatud tuulekiiruse korral. Arusaamatuks jääb, kuidas antud meetmed leevendavad mõjusid, mis tekitatakse näiteks Jaani lahe äärse roostiku ja rannaala täitmisel lindude pesitsuspaikade hävimisega. Samuti on nii süvendamise kui ka kaadamise mahud kavandataval tegevusel olulisemalt suuremad kui alternatiivil I, seega tuleb põhjalikumalt peatükis 6 toodud väidet põhjendada.

11. Aruandes ei ole käsitletud keskkonnaseire vajalikkust, seire soovitatavaid suundi ja meetodikat. Nimetatud asjaoludele tuleb aga tähelepanu pöörata arvestades tööde mahtu, piirkonda, hoiualade lähedust jne.
12. Keskkonnaministri 01.09.2017 määruse nr 34 „Keskkonnamõju hindamise aruande sisule esitatavad täpsustatud nõuded“ (edaspidi määrus nr 34) § 6 lõike 2 kohaselt esitatakse KMH aruandes hinnang kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste eeldatavalt olulise keskkonnamõju kohta käesoleva määruse § 5 lõigetes 2 ja 3 nimetatud asjakohaste keskkonnaelementide ning -aspektide lõikes. Käesoleval juhul on aruande peatüki 4 „Kavandatava tegevuse keskkonnamõju“ alapeatükkides toodud hinnangud mõlema alternatiivi puhul ainult osades peatükkides. Keskkonnaamet palub veenduda, et mõjud mõlema alternatiivi osas oleks välja toodud kõigi keskkonnaelementide puhul.
13. Aruandest on puudu määruse nr 34 § 5 lõike 4 ja § 7 lõike 1 (eriti keskkonnameetmete kasutamise eeldatava efektiivsuse hinnang) kohane käsitus. Samuti on määruses nr 34 (näiteks § 4 lõikes 2, § 6 lõike 2 punktis 1, § 7 lõikes 1) sätestatud, et keskkonnamõjude hindamisel tuleb aruandes esitada hinnangud kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste eeldatavalt olulise keskkonnamõju kohta nii rajamis-, kasutamise-, kui ka lõpetamisetappides (näiteks on oluline välja selgitada, kuidas mõjutab valmis sadam (mõlema alternatiivi puhul) rannaprotsesse). Keskkonnaamet palub aruannet eeltoodu alusel täiendada.
14. Aruande lisas 1 „Leppneeme ja Kelnase sadamate vee erikasutuslubade KMH. Programm“ (Osaühing EstKONSULT töö nr E1400; E1401; edaspidi programm) peatükis 2.4. „Kavandatava tegevuse reaalsed alternatiivsed võimalused“ (lk 11) on kirjutatud: „Projekteerimise käigus hinnatakse süvenduspinnase kasutamise võimalust ja mahtu nii Leppneeme kui Kelnase sadamas. Juhul, kui mingi osa süvenduspinnasest sobib tagasitäiteks, siis käsitletakse seda KMH-s kaadamiste (osalise) alternatiivina“. Aruandes ei ole aga konkreetselt välja toodud, kas süvenduspinnas sobib tagasitäiteks või mitte. Keskkonnaamet palub aruannet antud osas täiendada ning kui selgub, et see on sobilik täitepinnaseks, siis tuleb tulenevalt programmist käsitleda seda ühe alternatiivse lahendusena ning hinnata selle mõjusid.

Siinkohal tuleb Keskkonnaamet meelde, et KMH aruanne peab tulenevalt KeHJS § 20 lõikest 1 muuhulgas vastama nõuetele vastavaks tunnistatud programmile. Seega palub Keskkonnaamet veenduda, et aruande vastaks programmis väljatoodule (sh programmi peatükis 5 nimetatud oluliste keskkonnamõjude osas). Tulenevalt KeHJS § 20 lõikele 1¹ võib KMH aruande koostamise käigus täiendavate asjaolude ilmnemise korral aruandes põhjendatud juhul kõrvale kalduda käesoleva seaduse § 18 lõike 3 kohaselt nõuetele vastavaks tunnistatud KMH programmist. Sellekohased põhjendused tuleb esitada aruandes ning juhul, kui otsustaja või asjaomane asutus, kes annab aruandele omapoolse seisukoha, ei nõustu programmist kõrvalekaldumisega, tuleb aruannet vastavalt programmile täiendada.

15. Keskkonnaamet juhib tähelepanu asjaolule, et vastavalt sadamaseaduse § 26 lõikele 2 on sadama pidaja kohustatud esitama Keskkonnaametile heakskiitmiseks laevaheitlemete ja lastijäätmete vastuvõtmise ning käitlemise kava. Samuti juhib Keskkonnaamet täiendavalt tähelepanu, et kui maismaal ladustatava süvenduspinnase edaspidine kasutamine ei ole teada, siis võib ilma jäätmeloata ladustada saastumata pinnast ainult jäätmete vahetus tekkekohas.

Lähtuvalt KeHJS § 20¹ ja § 15¹ lõikest 6 teeb juhtekspert või eksperdirühm koos arendajaga vajaduse korral käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel KMH aruandes parandused ja täiendused

ning selgitab seisukohtadega arvestamist või põhjendab arvestamata jätmist. Arendaja esitab otsustajale KMH täiendatud aruande avalikustamise korraldamiseks. Asjaomaste asutuste kirjade koopiad lisatakse KMH aruandele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Merike Pärtma
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Põhja regioon

Lisad: 1. Veeteede Ameti 07.12.2018 kiri nr 6-3-1/2640
2. Terviseameti 14.12.2018 kiri nr 9.3-4/978-7

Teadmiseks: Aide Kaar, Osäühing EstKONSULT, admin@estkonsult.ee

Egle Alt 384 8689
egle.alt@keskkonnaamet.ee